

**UCHWAŁA NR XLIX/364/2017
RADY MIEJSKIEJ W DARŁOWIE**

z dnia 22 grudnia 2017 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Mieście Darłowo na lata 2017 – 2019.

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. z 2017 poz. 1875) oraz art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. z 2017 r. poz. 97, poz. 1292 i poz. 60) Rada Miejska w Darłowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Programu Wspierania Rodziny w Mieście Darłowo na lata 2017 – 2019, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Darłowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Darłowie

Krystyna Sokolińska

Załącznik do Uchwały Nr XLIX/364/2017
Rady Miejskiej w Darłowie
z dnia 22 grudnia 2017 r.

Program Wspierania Rodziny w Mieście Darłowo na lata 2017-2019

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE.....	4
1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM.....	4
1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM.....	5
1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU	6
2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W MIEŚCIE DARŁOWO	7
2.1. ADRESACI PROGRAMU	7
2.2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA.....	7
2.2.1. DANE OGÓLNE	7
2.2.2. DEMOGRAFIA.....	9
2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA	10
2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY	11
2.2.5. PRZESTĘCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W MIEŚCIE	12
2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO.....	12
2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU MIASTA	12
2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA MIASTA.....	23
2.4. BADANIA ANKIETOWE	24
2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW.....	24
2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH.....	29
2.5. ANALIZA SWOT	33
2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY.....	37
3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE	38
3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	38
3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA	39
3.3. PROJEKTY	52
4. REALIZACJA PROGRAMU	53
4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY.....	53
4.2. FINANSOWANIE.....	53
4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ	53

WPROWADZENIE

Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokajanie potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość oraz przemoc w rodzinie. Są one najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

Lokalny system wspierania rodziny daje możliwość świadczenia komplementarnego wsparcia rodzinom, które stają się bezradne i marginalizowane. W systemie takim ważne jest, by prowadzone działania oprzeć na przekonaniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina. W pierwszej kolejności system ten powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny, zanim nastąpi rozkład więzi rodzinnych oraz zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny. Należy przy tym pamiętać, iż efektywna praca z rodziną musi być stała, intensywna i dotyczyć jej ważnych problemów.

Program Wspierania Rodziny w Mieście Darłowo został opracowany w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Darłowie przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”. Program został opracowany na lata 2017-2019, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2014-2016.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18. stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką `Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2016 poz. 1137) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (popełnia czyn zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale ukończył 24 lata zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 poz. 380) wyróżnia małoletniego (osobą przed ukończeniem 18. roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666), tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16. a 18. rokiem życia).

Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 poz. 2082) normuje problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 poz. 1822) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Problematykę rodzinną podejmują ratyfikowane przez Polskę akty międzynarodowe.

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16. rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa.

Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny.

Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przynależności Dzieci (Europejska Konwencja o Przynależności Dzieci, sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przynależności nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie.

Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego (Europejska Konwencja o statusie prawnym dziecka pozamałżeńskiego, sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w Mieście Darłowo na lata 2017-2019 będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 489 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017r. poz. 783 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2016 r. poz. 162),
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2016 poz. 785 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2017 r. poz. 1851),
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r. poz. 1860),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 z późn. zm.),
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2014-2020

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W MIEŚCIE DARŁOWO

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w mieście Darłowo została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w mieście, bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców) oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli środowiska lokalnego i pedagogów funkcjonujących w mieście placówek oświatowych. Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie”; „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne” oraz „Kapitał społeczny i ludzki”, a także ocenę poprzednio realizowanego programu.

2.1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wspierania Rodziny w Mieście Darłowo na lata 2017-2019 są rodziny zamieszkujące teren miasta Darłowo, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

2.2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA

2.2.1. DANE OGÓLNE

Darłowo to miasto w północno-zachodniej Polsce, w województwie zachodniopomorskim. Położone jest nad brzegiem Morza Bałtyckiego, w dolinie rzek Wieprzy i Grabowej, na Pobrzeżu Koszalińskim, na obszarze dwóch mezoregionów: Wybrzeża Słowińskiego oraz Równiny Słupskiej.

Darłowo jest jedną z sześciu jednostek samorządu terytorialnego wchodzącego w skład powiatu sławieńskiego. Powiat tworzą cztery gminy (Darłowo, Malechowo, Postomino i Sławno) oraz dwa miasta (Darłowo i Sławno). Północną granicę Darłowa stanowi 5 kilometrowa linia brzegu morskiego z szeroką, piaszczystą plażą, pasmem wydm

(obszar chronionego krajobrazu) i znajdującymi się na wschód od Darłowa stromymi stokami morenowymi. Darłowo to największe miasto powiatu sławieńskiego. Powierzchnia miasta wynosi 20,21 km², co stanowi 1,91% powierzchni powiatu. Darłowo utworzyło 5 jednostek pomocniczych miasta: „Osiedle Zachód” (nr 1), „Osiedle Południe” (nr 2), „Osiedle Bema” (nr 3), „Osiedle Centrum” (nr 4), „Osiedle Darłówko” (nr 5). Położenie geograficzne Darłowa wpływa w znacznym stopniu na jego gospodarkę. Na coraz większą skalę rozwijają się tu: hotelarstwo, handel i usługi związane z gastronomią, sportami wodnymi, kulturą i rozrywką.

Darłowo jest znanym portem rybackim i handlowym, co spowodowało, że powstały tutaj zakłady przetwórstwa rybnego, istnieje również stocznia remontowa oraz wytwórnia sieci rybackich. Port w Darłowie jest również dostępny dla jachtów i łodzi motorowych. Samorząd Darłowa należy do Związku Miast i Gmin Morskich, związku miast partnerskich Europy Północnej „Nowa Hanza”, Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Pomerania oraz Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej.

Najważniejsze inwestycje zrealizowane w mieście w latach 2014-2016, to:

- Projekt pn. „Poprawa dostępności do Portu Morskiego w Darłowie z sieci dróg krajowych i wojewódzkich poprzez budowę dróg dojazdowych” w ramach Programu operacyjnego INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO; PRIORYTET: VII Transport przyjazny środowisku; DZIAŁANIE: 7.2. Rozwój transportu morskiego. Numer projektu: 7.2-21 : Całkowita wartość: 25824145,83 zł brutto, dofinansowanie: 19627274,12 zł;
- Operacja pn. „Budowa basenu rybackiego w Porcie Darłowo” w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”. Całkowita Wartość: 20767309,00 zł i tyle mniej więcej dofinansowania;
- Operacja pn. „Przedłużenie Nabrzeża Słupskiego w Porcie w Darłowo” w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” Wartość: 11421148,00, wartość dofinansowania: 11305909,00 zł

Sieć placówek wychowania przedszkolnego i oświatowych w roku szkolnym 2016/2017 to: 2 szkoły podstawowe, 2 szkoły gimnazjalne, 3 szkoły ponadgimnazjalne oraz 8 placówek wychowania przedszkolnego. Opiekę nad dziećmi do lat 3 zapewniają 4 żłobki niepubliczne.

Działalnością kulturalną w mieście zajmują się: Darłowski Ośrodek Kultury im. Leopolda Tyrmanda oraz Miejska Biblioteka Publiczna im. Agnieszki Osieckiej. Ważnym

miejscem na kulturalnej mapie Darłowa jest Zamek Książąt Pomorskich – Muzeum w Darłowie.

Propagowaniu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w mieście Darłowo służy 27 obiektów rekreacyjno-sportowych, a wśród nich: Stadion Miejski, kompleksy „Orlik”, boiska wielofunkcyjne, boiska piłkarskie, hala sportowa, sale gimnastyczne, korty tenisowe, place zabaw, park wodny, siłownie i ośrodek jeździecki. Na terenie miasta działa 11 klubów sportowych, w tym 4 uczniowskie kluby sportowe. Bazę noclegową tworzy sieć hoteli, pensjonatów i ośrodków wczasowych.

Zadania ochrony zdrowia w mieście realizuje 15 zakładów opieki zdrowotnej, w tym 14 niepublicznych oraz 16 prywatnych praktyk lekarskich. Na terenie miasta funkcjonuje również 7 aptek.

Pomoc społeczną świadczy mieszkańcom miasta Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie, którego działalność pomocową uzupełniają parafie oraz organizacje pozarządowe, z którymi samorząd gminy miejskiej Darłowo współpracuje, zlecając im realizację zadań własnych gminy, udzielając wsparcia rzeczowego i lokalowego oraz prowadząc doradztwo i konsultacje w sprawach dotyczących realizacji zadań publicznych.

2.2.2. DEMOGRAFIA

Z końcem 2016 r. miasto Darłowo liczyło 13 268 mieszkańców, w tym 6 950 kobiet, które stanowiły 52,38% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia wynosiła 693 osoby na 1 km². Szczegółowe dane na temat struktury wiekowej ludności miasta i jej zmian w latach 2014-2016 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2014-2016

	2014 r.	2015 r.	2016 r.
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	2 282	2 211	2 155
liczba osób w wieku produkcyjnym	8 721	8 508	8 288
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	2 619	2 735	2 825
ogółem	13 622	13 454	13 268

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

W latach 2014-2016 z roku na rok malała zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba osób w wieku produkcyjnym, systematycznie rosła natomiast liczba osób starszych. W analizowanym okresie zmniejszała się liczba urodzeń, wyższa zaś była liczba zgonów.

Obliczany na ich podstawie przyrost naturalny był stale ujemny. Dane dotyczące przyrostu naturalnego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2014-2016

	2014 r.	2015 r.	2016 r.
liczba urodzeń	140	127	100
liczba zgonów	145	169	167
przyrost naturalny	-5	-42	-67

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

W okresie od stycznia do października 2017 r. nastąpił niewielki wzrost w stosunku do 2016 r. liczby urodzeń – 104, przy mniejszej liczbie zgonów 137, w związku z czym przyrost naturalny wyniósł -33 osoby.

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W latach 2014-2016 liczba mieszkań komunalnych w Darłowie pozostawała na zbliżonym poziomie, zwiększała się natomiast nieznacznie liczba osób, które te mieszkania zajmowały. W analizowanym okresie miasto Darłowo dysponowała zbliżoną liczbą mieszkań socjalnych, a liczba osób w nich zamieszkujących z roku na rok spadała. W 2016 r. złożono 60 wniosków o przydział mieszkania komunalnego, natomiast 32 osoby oczekiwały na przyznanie mieszkania socjalnego. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Zasoby mieszkaniowe będące w posiadaniu miasta w latach 2014-2016

	2014 r.	2015 r.	2016 r.
liczba mieszkań komunalnych	250	250	246
łączna liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	616	624	625
liczba wniosków złożonych o mieszkanie z zasobów miasta	50	63	60
liczba mieszkań socjalnych	74	75	75
łączna liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	169	167	157
liczba oczekujących na mieszkania socjalne	36	41	32

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W Darłowie pomoc ta jest realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2014-2016

	2014	2015	2016
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek	673	631	608
liczba przyznanych dodatków	3 657	3 536	3 196
wartość przyznanych dodatków (w zł)	705 914	662 754	545 877

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

W latach 2014-2016 liczba rodzin, którym przyznano dodatki mieszkaniowe systematycznie malała, podobnie zmniejszała się liczba wypłacanych dodatków oraz kwoty przeznaczone na ten cel.

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie w latach 2014-2016 liczba osób bezrobotnych w mieście zmniejszała się: z 993 osób na koniec 2014 r. do 800 osób na koniec 2016 r. Zmniejszał się także udział bezrobotnych w liczbie ludności miasta w wieku produkcyjnym. W analizowanym okresie wśród pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 5. Bezrobotni w mieście i ich udział w liczbie ludności miasta w wieku produkcyjnym w latach 2014-2016

	2014 r.	2015 r.	2016 r.
liczba bezrobotnych w mieście	993	932	800
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	11,3%	10,9%	9,6%
liczba bezrobotnych kobiet w mieście	495	487	423
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	49,8%	52,2%	52,8%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2014-2016 w powiecie sławieńskim, województwie zachodniopomorskim i w kraju.

Tabela 6. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2014-2016

	2014 r.	2015 r.	2016 r.
stopa bezrobocia w powiecie sławieńskim	22,5%	20,0%	18,0%
stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim	15,6%	13,1%-	b. d.
stopa bezrobocia w kraju	11,5%	9,8%	8,3%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2014-2016 powiat sławieński charakteryzował się znacznie wyższą, w stosunku do województwa zachodniopomorskiego oraz całego kraju stopą bezrobocia. I choć zarówno w powiecie, województwie, jak i w kraju wskaźnik ten sukcesywnie malał

w rozpatrywanym okresie, to wysoka skala bezrobocia notowana od lat w powiecie sprawia, iż jest to jeden z najpoważniejszych problemów społecznych tego regionu.

2.2.5. PRZESTĘCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W MIEŚCIE

Według danych Komisariatu Policji w Darłowie na terenie miasta odnotowano w 2016 r. 405 przestępstw, wśród których najczęściej stwierdzano kradzieże i kradzieże z włamaniem (149), przestępstwa komunikacyjne (64), gospodarcze (30), oszustwa (28), bójki i pobicia (23), niszczenie mienia (22) oraz niestosowanie się do orzeczenia sądu (17). Jeśli chodzi o wiek sprawców ujawnionych czynów zabronionych, to 1 z nich był nieletni, a 7 sprawców było w wieku od 17 do 20 lat.

Funkcjonariusze Policji uczestniczyli w wielu akcjach i programach prewencyjnych, które miały na celu utrzymanie i poprawę bezpieczeństwa publicznego w mieście. Podczas przeprowadzonych interwencji oraz w ramach wykonywanych obowiązków służbowych funkcjonariusze Policji sporządzili w 2016 r. 15 formularzy Niebieskiej Karty w stosunku do osób, co do których zachodziło podejrzenie, że są dotknięte przemocą. Przedstawiciele Policji brali także systematyczny udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz spotkaniach grup roboczych, a także organizowali w szkołach spotkania o charakterze edukacyjno-profilaktycznym.

Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych przy Sądzie Rejonowym w Koszalinie w 2016 roku prowadził 29 spraw z orzeczonym nadzorem kuratora, w tym 18 postępowań w sprawach opiekuńczych, 8 w sprawach nieletnich i 3 wobec osób zobowiązanych do leczenia odwykowego. Ogółem na dzień 31 grudnia 2016 roku dozorem kuratora objętych było 48 osób w 60 sprawach.

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy miasta Darłowo korzystają ze wsparcia podmiotów działających lokalnie, ale także mogą korzystać ze wsparcia instytucji ponadlokalnych i ogólnopolskich.

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU MIASTA

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w mieście świadczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy

zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci oraz ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie do realizacji swoich zadań zatrudniał 7 pracowników socjalnych, 5 osób pełniących funkcje kierownicze, 8 pracowników wykonujących usługi opiekuńcze, 2 asystentów rodziny oraz 18 innych pracowników. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez MOPS na pomoc społeczną w mieście w latach 2014-2016.

Tabela 7. Środki finansowe wydatkowane przez MOPS na pomoc mieszkańcom miasta w latach 2014-2016

wielkość wydatków	2014 r.	2015 r.	2016 r.
ogółem (w zł)	7 345 915	7 185 723	12 289 320
w tym na świadczenia pomocy społecznej	2 750 614	2 723 553	2 900 298

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W 2016 r. wysokość środków finansowych przeznaczonych przez miasto na pomoc mieszkańcom była znacznie wyższa niż w latach poprzednich, co związane jest zapewne z wprowadzeniem świadczenia wychowawczego, które Ośrodek wypłaca w ramach zadań zleconych. Świadczenie to pobierało 874 rodzin w łącznej kwocie 4 857 324 zł.

Ogólna liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej w Darłowie spadła w latach 2014-2016 z 1 378 do 1 061 osób w rodzinach. Poniżej zamieszczono dane dotyczące beneficjentów objętych przez MOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2014-2016.

Tabela 8. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w latach 2014-2016

	2014 r.	2015 r.	2016 r.
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	881	741	706
liczba rodzin	598	515	489
liczba osób w rodzinach	1 378	1 129	1 061

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców miasta objętych przez MOPS w Darłowie pomocą społeczną w 2016 r. wykazała, że największą grupę stanowiły dzieci i młodzież do 16 lat (225 osób). Znacznie mniej było beneficjentów z innych grup wiekowych, wśród których najliczniej występowały osoby w wieku 51-60 lat (177 osób) oraz 31-40 lat (124 osób) i 61-70 lat (123 osób). Jeśli chodzi o podział beneficjentów pomocy społecznej w mieście według aktywności zawodowej, najliczniejszą grupę w 2016 r. stanowiły osoby bezrobotne bez prawa

do zasiłku (148 osób), drugą pod względem liczebności grupą beneficjentów były osoby niepracujące, w tym pobierające zasiłek (135 osób).

W latach 2014-2016 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w mieście było bezrobocie. Liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia MOPS-u z tego powodu z roku na rok malała (z 960 do 644.). Drugą przyczyną udzielania pomocy było ubóstwo. Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem Ośrodka z powodu ubóstwa także zmniejszała się (z 890 do 637). Istotnymi pod względem liczebnym przyczynami świadczenia pomocy społecznej w mieście były także: długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Duży udział beneficjentów, którym przyznano wsparcie z tych powodów, można prawdopodobnie wiązać z wyraźnie zauważalną tendencją starzenia się społeczeństwa miasta.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane na temat liczby rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej oraz przyczyn przyznawania tej pomocy przez MOPS w Darłowie w latach 2014-2016.

Tabela 9. Wybrane powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2014-2016

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.
ubóstwo	384	327	302	890	719	637
bezdomność	22	21	23	25	25	27
potrzeba ochrony macierzyństwa	31	42	35	154	209	179
bezrobocie	373	288	258	960	710	644
niepełnosprawność	252	231	244	492	435	437
długotrwała lub ciężka choroba	312	302	292	601	545	530
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	123	32	25	422	108	93
^{w tym} rodziny niepełne	77	15	16	237	52	54
^{w tym} rodziny wielodzietne	22	3	2	118	18	13
przemoc w rodzinie	14	5	2	43	13	7
alkoholizm	51	43	36	73	57	48
narkomania	2	4	2	3	5	2
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	11	10	7	17	17	8
zdarzenie losowe	1	2	0	3	4	0

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie

W latach 2014-2016 najczęstszą formę pomocy udzielaną mieszkańcom stanowiła pomoc finansowa świadczona głównie w postaci zasiłków celowych, zasiłków stałych oraz okresowych. Ważnym rodzajem wsparcia, jakie w tym okresie przyznawano mieszkańcom

miasta, była pomoc rzeczowa (najczęściej posiłek, ubranie, sprzęty domowego użytku itp.). Istotną formą pomocy, z której mogli korzystać beneficjenci systemu pomocy społecznej była praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej (np. z PCPR-em, organizacjami pozarządowymi). Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom miasta w latach 2014-2016 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 10. Rodzaje wsparcia udzielanego przez MOPS w Darłowie w latach 2014-2016

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.
pieniężna	565	479	483	546	468	429	1 276	1 059	942
rzeczowa	430	331	400	278	223	247	628	517	562
praca socjalna	X	X	X	242	204	125	560	435	245
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	22	0	0	84	0	0
schronienie	12	13	13	12	13	14	14	16	17
usługi opiekuńcze	36	38	38	36	38	38	42	45	50
specjalistyczne usługi opiekuńcze	4	4	6	4	4	6	10	10	14
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	24	30	32	X	X	X	X	X	X

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Wśród form pomocy świadczonej przez MOPS w Darłowie znalazły się również poradnictwo specjalistyczne, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, udzielanie schronienia i ponoszenie częściowej odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej.

Istotnym narzędziem pracy socjalnej był kontrakt socjalny. W latach 2014-2016 zawarto odpowiednio: 50, 29 i 27 takich kontraktów.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej mieszkańcom miasta przyznawano także świadczenia rodzinne. Poniższa tabela prezentuje dane o liczbie i wartości świadczeń rodzinnych przyznanych w latach 2014-2016.

Tabela 11. Świadczenia rodzinne przyznane w mieście w latach 2014-2016

	2014 r.	2015 r.	2016 r.
wielkość wydatków na świadczenia rodzinne (w zł)	2 631 403	2 519 770	2 986 820

liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	493	438	622
rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
zasiłek rodzinny	5 859	5 460	6 463
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	45	40	36
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	163	73	168
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	250	287	253
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	473	377	407
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	335	303	478
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	277	232	194
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	786	694	748
zasiłek pielęgnacyjny	4 411	4 499	4 387
świadczenie pielęgnacyjne	453	472	465
pomoc finansowa w ramach rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne	453	19	0
specjalny zasiłek opiekuńczy (SZO)	73	100	191
zasiłek dla opiekuna (ZDO)	681	326	249
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	87	77	75
świadczenie rodzicielskie	–	-	204

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W latach 2014-2016 wielkość wydatków przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych w mieście najwyższy poziom osiągnęła w 2016 roku. Zwiększyła się wówczas także liczba osób, którym decyzją przyznano tego rodzaju świadczenie. Najczęściej MOPS wypłacał zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Istotne formy wsparcia stanowiły również: zasiłek pielęgnacyjny, dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego oraz z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał świadczenia alimentacyjne. Ta pomoc finansowa, świadczona zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód.

Liczba świadczeń alimentacyjnych przyznanych mieszkańcom miasta w latach 2014-2016 malała, podobnie jak wartość wydatków na ich realizację. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Świadczenia alimentacyjne przyznane w mieście w latach 2014-2016

	2014 r.	2015 r.	2016 r.
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne	124	112	102
liczba przyznanych świadczeń alimentacyjnych	2 031	1 835	1 716
wielkość wydatków na świadczenia alimentacyjne (w zł)	851 460	784 345	733 805

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r. poz. 195 z późn. zm.), przez MOPS wypłacane są również świadczenia wychowawcze. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Świadczenie przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Wysokość świadczenia wynosi 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko. Świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800 zł. Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1 200 zł.

W okresie od 1 kwietnia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. wpłynęło 948 wniosków o przyznanie świadczenia wychowawczego. Wydano 1 037 decyzji dla 874 rodzin. Świadczeniami objęto 1 163 dzieci, w tym 857 dzieci pierwszych (gdzie dochód w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego) oraz 306 dzieci drugich i kolejnych.

W 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie wypłacił 9 743 świadczenia wychowawcze dla 1 063 uprawnionych osób na łączną kwotę 4 858 824,00 zł.

Z pomocy w postaci posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” skorzystały w 2016 r. 583 osoby, w tym 210 dzieci oraz 373 osoby dorosłe na ogólną kwotę 609 854 zł., czego 245 677 zł pochodziło z budżetu miasta, a 364 177 zł. z dotacji celowej.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od miasta w postaci asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do:

- rodzin, których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej,
- rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W latach 2014-2016 r. zatrudniano w Darłowie po dwóch asystentów rodziny na etatach częściowo dofinansowanych w ramach resortowego programu „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”, którzy sprawowali pieczę nad rodzinami dysfunkcyjnymi oraz dziećmi wychowującymi się w tych rodzinach.

Praca asystenta rodziny koncentrowała się przede wszystkim na:

- przygotowaniu i realizacji planu z rodziną;
- udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielaniu pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi;
- wspieraniu aktywności społecznej rodzin;
- motywowaniu rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i aktywnego poszukiwania zatrudnienia;
- udzielaniu wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- motywowaniu do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- podejmowaniu działań interwencyjnych;
- prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych dla dzieci i rodziców.

Dane na temat pracy asystentów rodziny zatrudnionych przez MOPS w Darłowie w latach 2014-2016 zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 13. Asystenci rodziny w latach 2014-2016

	2014 r.	2015 r.	2016 r.
liczba asystentów rodziny	2	2	2

liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	30	30	27
liczba dzieci w tych rodzinach	33	55	57
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	11	17	26

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” do kręgu odbiorców usług asystenta rodziny doszły także kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Pomoc tym osobom i rodzinom polega m.in. na koordynowaniu poradnictwa i wsparcia możliwego do uzyskania ze strony różnych instytucji. W 2017 r. z pomocy w w/w zakresie korzystają 2 rodziny.

Szczególnym rodzajem pomocy dla rodzin wielodzietnych jest Karta Dużej Rodziny. Karta działa najczęściej jako system zwalniający z części lub całości opłat przy korzystaniu z komunikacji, obiektów użyteczności publicznej czy udziale w różnego rodzaju lokalnych przedsięwzięciach. W przypadku rodzin borykających się z trudnościami natury finansowej ułatwia ona, a niekiedy wręcz umożliwia pełne uczestnictwo w życiu społeczności poprzez m. in. korzystanie z oferty kulturalnej, edukacyjnej czy sportowej.

Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

1. w wieku do 18. roku życia,
2. w wieku do 25. roku życia w przypadku gdy dziecko się uczy,
3. bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Dane dotyczące Kart Dużej Rodziny wydanych mieszkańcom Darłowa zostały zamieszczone w tabeli poniżej.

Tabela 14. Karta Dużej Rodziny w latach 2014-2016

	2014 r.	2015 r.	2016 r.
liczba wydanych kart	29	201	17
liczba rodzin objętych wsparciem	6	44	4
liczba dzieci w tych rodzinach	18	129	12

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Pomoc rodzinie to także przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemów wynikających z uzależnień, szczególnie, tych, które prowadzi do przemocy. Pomoc osobom dotkniętym

problemami uzależnień i przemocy w rodzinie świadczy Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W latach 2014-2016 członkowie MKRPA przeprowadzali odpowiednio: 47, 78 i 48 rozmów interwencyjno-motywujących z osobami uzależnionymi. W 2014 r. MKRPA występowała również do sądu z wnioskami o podjęcie leczenia odwykowego dla 7 osób. W latach 2014-2016 MKRPA skontaktowała się z odpowiednio: 25, 21 i 20 osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie. Miasto Darłowo w 2016 r. przeznaczyło 633 210 zł na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, 9 710 zł na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii oraz 12 341 zł na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w mieście pełni Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Szczegółowe dane na temat działalności Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego, powołanego przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Darłowie, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście w latach 2014-2016

	2014 r.	2015 r.	2016 r.
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	11	11	11
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	2
liczba spotkań grup roboczych ZI	94	62	45
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	46	18	17
w tym sporządzonych przez Policję	60	16	15
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	5	2	2
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	32	38	20
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	22	36	16
liczba spraw sądowych	0	0	0
umorzonych	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Darłowie.

Poniżej przedstawiono zestawienia podmiotów wspierających rodziny i dzieci z miasta działających na jego terenie.

Placówki opieki nad małymi dziećmi

Klub dziecięcy „Oto bajka”	ul. Franciszkańska 2, 76-150 Darłowo
Niepubliczne Przedszkole ze Żłobkiem „Przedszkole przy szkole”	ul. WOP 9, 76-150 Darłowo
Niepubliczne Żłobek i Przedszkole „Promyczek”	ul. Chopina 6, 76-150 Darłowo

Niepubliczne Przedszkole i Żłobek „Jacek i Agatka”	ul. Zamkowa 6, 76-150 Darłowo
--	-------------------------------

Placówki wychowania przedszkolnego

Przedszkole Nr 2 im. Janiny Porazińskiej	ul. Kr. Jadwigi 3, 76-150 Darłowo
Niepubliczne Przedszkole i Żłobek „Jacek i Agatka”	ul. Zamkowa 6, 76-150 Darłowo
Niepubliczne Przedszkole ze Żłobkiem „Przedszkole przy szkole”	ul. WOP 9, 76-150 Darłowo
Niepubliczne Przedszkole „Great Sasetka”	ul. Hubala 8, 76-150 Darłowo
Niepubliczny Żłobek i Przedszkole „Promyczek”	ul. Chopina 6, 76-150 Darłowo
Niepubliczne Przedszkole „Oto Bajka”	ul. Franciszkańska 2, 76-150 Darłowo
Niepubliczne Przedszkole „Smyk”	ul. Hubala 11, 76-150 Darłowo
Niepubliczne Przedszkole „Akademia Przedszkolaka”	ul. Morska 53, 76-150 Darłowo

Placówki oświatowe (stan na lipiec 2017 r.)

Szkoła Podstawowa nr 3 im. Żołnierza Wojsk Ochrony Pogranicza	ul. WOP 12, 76-150 Darłowo
Społeczna Szkoła Podstawowa Społecznego Towarzystwa Oświatowego	ul. Zwycięstwa 1, 76-150 Darłowo
Miejskie Gimnazjum im. S. Dulewicza	ul. Franciszkańska 2, 76-150 Darłowo
Społeczne Gimnazjum Społecznego Towarzystwa Oświatowego	ul. Zwycięstwa 1, 76-150 Darłowo
Zespół Szkół im. Stefana Żeromskiego - Liceum ogólnokształcące - Zasadnicza Szkoła Zawodowa	ul. Chopina 4, 76-150 Darłowo
Technikum Urządzeń i Systemów Energetyki Odnawialnej	ul. Chopina 4, 76-150 Darłowo
Zespół Szkół Morskich	ul. Szpitalna 1, 76-150 Darłowo

Placówki oświatowe w roku szkolnym 2017/2018

Szkoła Podstawowa nr 3 im. Żołnierza Wojsk Ochrony Pogranicza	ul. WOP 12, 76-150 Darłowo
Społeczna Szkoła Podstawowa im. Lotników Morskich Społecznego Towarzystwa Oświatowego w Darłowie (8-letni cykl kształcenia) z włączonym Społecznym Gimnazjum Społecznego Towarzystwa Oświatowego	ul. Zwycięstwa 1, 76-150 Darłowo
Miejskie Gimnazjum im. S. Dulewicza Gimnazjum wygaszane	ul. Franciszkańska 2, 76-150 Darłowo
Zespół Szkół im. Stefana Żeromskiego - Liceum ogólnokształcące - Szkoła branżowa - Technikum Urządzeń i Systemów Energetyki Odnawialnej	ul. Chopina 4, 76-150 Darłowo
Zespół Szkół Morskich	ul. Szpitalna 1, 76-150 Darłowo

Placówki umożliwiające uczenie się przez całe życie

Uniwersytet Trzeciego Wieku Powiatu Sławińskiego – dziekanat w Darłowie
ul. św. Gertrudy 8

Placówki wsparcia dziennego

Miejska Świetlica Środowiskowa „Bezpieczna Przystań”, ul. Franciszkańska 2,
76-150 Darłowo

Placówki kultury

Darłowski Ośrodek Kultury im. Leopolda Tyrmanda	ul. Morska 56, 76-150 Darłowo
Miejska Biblioteka Publiczna im. Agnieszki Osieckiej	ul. Wieniawskiego 19 c, 76-150 Darłowo
Filia Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Agnieszki Osieckiej	ul. Zwycięstwa 1, 76-150 Darłowo
Muzeum Zamek Książąt Pomorskich	ul. Zamkowa 4, 76-150 Darłowo

Obiekty rekreacyjno-sportowe

1. boiska sportowe ze sztuczną trawą – ul. Sportowa, ul. WOP;
2. boisko trawiaste naturalne – ul. Sportowa;
3. kort tenisowy – ul. Sportowa;
4. boiska „Orlik” – ul. Wyspiańskiego, ul. Chopina;
5. boisko wielofunkcyjne – ul. Zwycięstwa;
6. place zabaw – 13;
7. zestaw urządzeń sportowych Street Workout;
8. zestawy siłowni zewnętrznych – 6 lokalizacji.

Działania o zróżnicowanym charakterze adresowane do dzieci, młodzieży i rodzin prowadzone są także w parafiach. Na terenie Darłowa funkcjonują 3 parafie Kościoła katolickiego. Dane na ich temat zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 16. Parafie rzymskokatolickie w Darłowie w latach 2014-2016

lp.	nazwa i adres	działania na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży
1.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. M.B. Częstochowskiej, ul. Franciszkańska 4, 76-150 Darłowo	Oaza – Wspólnota Oazowa, czyli Ruch Światło-Życie; ruch młodych ludzi, którzy doświadczyli Boga lub Go szukają i pragną wędrować z Nim przez życie we wspólnocie Kościoła. Szkolne Koło Caritas – organizacja uczniowska, która włącza się na zasadzie wolontariatu w działalność charytatywną, opiekuńczą i wychowawczą prowadzoną przez Caritas.
2.	Parafia św. Gertrudy w Darłowie, ul. Ojca Damiana Tynieckiego 23, 76-150 Darłowo	Szkolne Koło Caritas – organizacja uczniowska, która włącza się na zasadzie wolontariatu w działalność charytatywną, opiekuńczą i wychowawczą prowadzoną przez Caritas.
3.	Parafia św. Maksymiliana Marii Kolbego w Darłówwku, ul. Gdyńska 3, 76-150 Darłowo	Schola dziecięca – grupa muzyczna, tworzona przez młodszą młodzież i dzieci z parafii. Schola stara się przyczynić do pełniejszego przeżywania Mszy świętych. Grupy młodzieżowe – wspólnota młodzieży parafialnej.

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Mieszkańcy Darłowa korzystają ze wsparcia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie. Dane dotyczące działalności PCPR-u w zakresie pieczy zastępczej w latach 2014-2016 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców miasta w zakresie pieczy zastępczej w latach 2014-2016

	2014	2015	2016
liczba dzieci z miasta zgłoszonych do adopcji	1	2	4
liczba dzieci z miasta adoptowanych	0	0	4
liczba dzieci z miasta umieszczonych w rodzinach zastępczych	2	6	3
liczba dzieci z miasta umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	8	4	0
liczba dzieci z miasta przebywających w rodzinach zastępczych rodzinnych domach dziecka	12	18	16
liczba dzieci z miasta przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	15	12	12
liczba rodzin zastępczych/ rodzinnych domów dziecka, które objęły opieką dzieci z miasta	8	8	7
liczba usamodzielnionych dzieci z miasta	2	0	0

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie.

Dzieci i rodziny z miasta objęte są także wsparciem Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sławnie – Filia w Darłowie. W roku szkolnym 2015/2016 z pomocy specjalistów Poradni skorzystało 117 rodzin, monitorowano 358 dzieci, działaniami edukacyjnymi, poradnictwem i pomocą indywidualną objęto 182 rodziców

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA MIASTA

Dzieci, młodzież i rodziny z Darłowa mogą korzystać ze wsparcia instytucji usytuowanych poza miastem. Poniższa tabela przedstawia wykaz takich podmiotów.

Tabela 18. Jednostki wsparcia spoza miasta, z których w 2016 r. korzystali mieszkańcy Darłowa

I.p.	nazwa i adres instytucji	kategoria klienta i liczba mieszkańców miasta objętych wsparciem
1.	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, Schronisko dla bezdomnych w Koszalinie, ul. Mieszka I 16	11 osób bezdomnych
2.	Pogotowie Społeczne w Poznaniu, ul. Bydgoska 6/7	1 osoba bezdomna uzależniona od alkoholu
3.	Stowarzyszenie Pro-Bono, Pomoc nieuleczalnie chorym – bezdomnym. Centrum Socjopomocy – Linowo 8	1 osoba bezdomna
4.	Stowarzyszenie Pomocy Będącym w Potrzebie - Kotów	1 osoba bezdomna

5.	Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień od Alkoholu - Stanomino 5	osoby uzależnione od alkoholu
6.	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, w Słupsku, ul. Leśna 6	1 osoba bezdomna
7.	Warsztaty Terapii Zajęciowej w Sławnie	4 osoby niepełnosprawne
8.	Domy pomocy społecznej (17 placówek)	32 osoby, w tym 7 psychicznie chorych, 8 z upośledzeniem umysłowym oraz 17 somatycznie chorych
9.	Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Sławnie, ul. Cieszkowskiego 4B	4 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
10.	Chrześcijańska Misja Pomocy, Bielawa, ul. Żeromskiego 34	1 osoba bezdomna- z zaburzeniami
11.	Chrześcijańska Przystań – filia Fundacji „Latarnia”, Wola Piotrowa Bukowsko	1 osoba

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie.

Mieszkańcy miasta Darłowo korzystali także ze wsparcia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sławnie, wydającego orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Dane ogólne dotyczące orzeczeń wydanych mieszkańcom powiatu w latach 2014-2016 zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 19. Działalność Powiatowego Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności w odniesieniu do mieszkańców powiatu w latach 2014-2016.

	2014 r.	2015 r.	2016 r.
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dla osób poniżej 16 roku życia	101	124	129
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	897	1 033	834
liczba orzeczeń o znacznym stopniu niepełnosprawności	-	381	313
liczba orzeczeń o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	-	415	313
liczba orzeczeń o lekkim stopniu niepełnosprawności	-	237	208

Dane Powiatowego Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności w Sławnie.

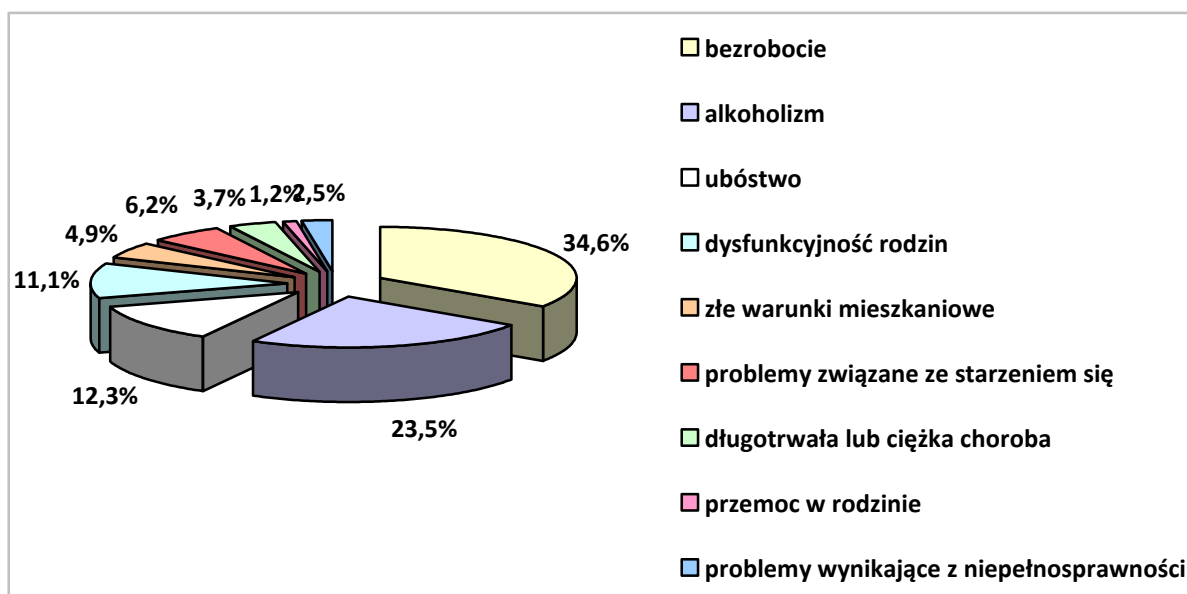
2.4. BADANIA ANKIETOWE

Analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została pogłębiona z pomocą badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców i w placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie miasta.

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Do analizy przedłożono w sumie 31 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w mieście. Respondentów poproszono o wskazanie problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców miasta. W odpowiedzi najczęściej wskazywano bezrobocie (34,6%), alkoholizm (23,5%) oraz ubóstwo (13,3%). Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

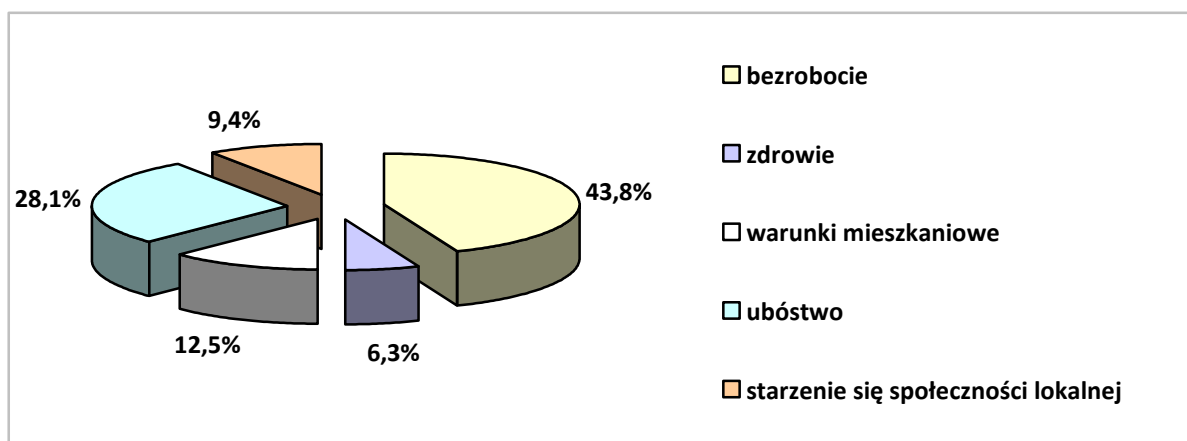
Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców miasta

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Badanych poproszono również o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej rodzinom dotkniętym problemami w mieście jest najbardziej niezadowolająca. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 2. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w mieście jest najbardziej niezadowolająca

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

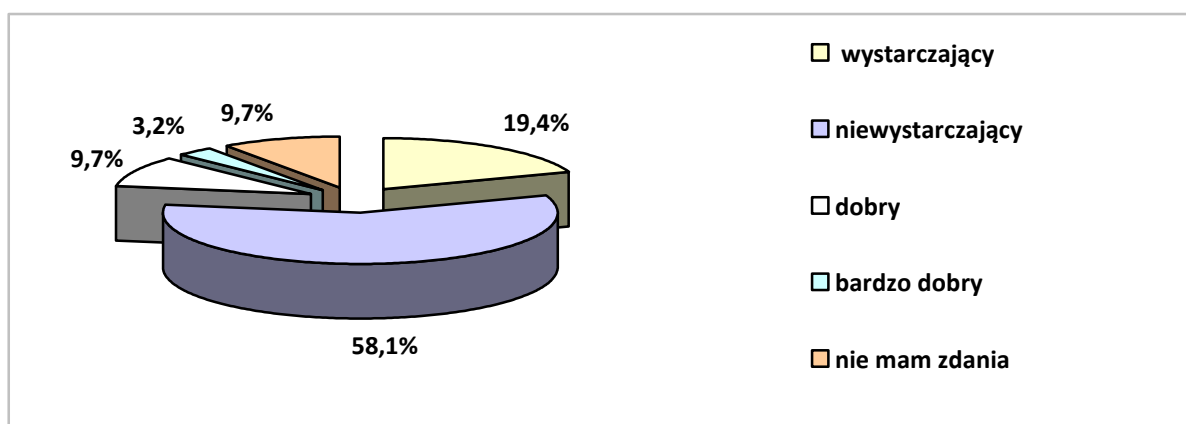
W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w mieście jest najmniej zadowolająca w takich obszarach, jak: bezrobocie (43,8%) oraz ubóstwo (28,1%), starzenie się społeczności lokalnej (9,4%), warunki mieszkaniowe (12,5%) i zdrowie (6,3 %).

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w mieście w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi. Odpowiadając na nie, ankietowani podkreślali rolę właściwie zorganizowanej i przemyślanej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, wskazując na wsparcie zarówno materialne, jak i poradnictwo specjalistyczne, aktywizację zawodową, stypendia dla młodzieży oraz ochronę ofiar przemocy domowej.

Szczególne nacisk respondenci położyli na przeciwdziałanie bezrobociu oraz rozbudowę mieszkalnictwa komunalnego i socjalnego. Za równie istotne uznali podjęcie kroków w celu zwiększenia dostępu mieszkańców miasta do szerszego zakresu usług medycznych oraz pomocy społecznej. Podkreślano również konieczność skoordynowania działań wszystkich służb i instytucji pomocowych, aby zwiększyć efektywność udzielanej pomocy. Do ważnych działań, które wymagają podjęcia w mieście, respondenci zaliczyli także przedsięwzięcia służące zmniejszeniu skali problemu uzależnień

Kolejne kwestie poruszone w ankiecie dotyczyły dostępności w mieście placówek ochrony zdrowia, oświatowo-wychowawczych, kulturalnych oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych. Jednocześnie poproszono badanych o wskazanie deficytów w powyższym zakresie. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 3. Jaki jest dostęp do placówek ochrony zdrowia w mieście?

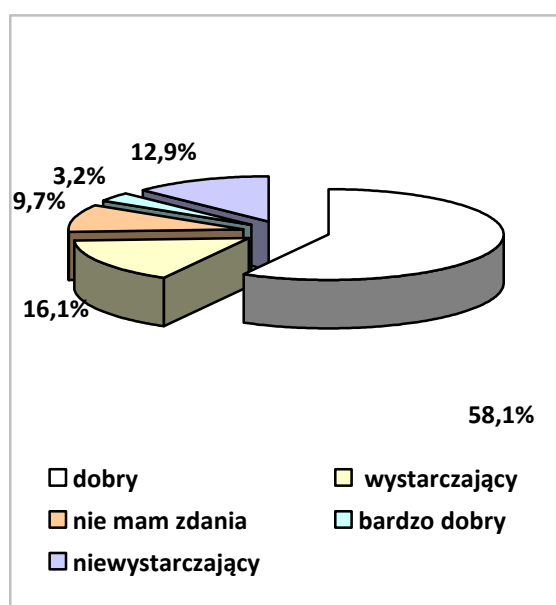

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

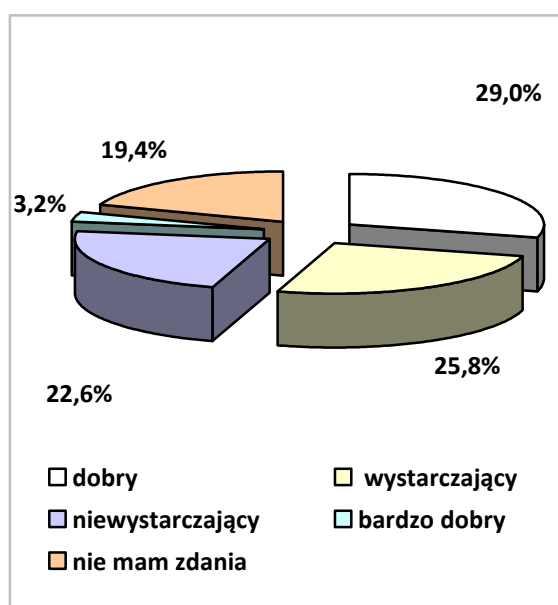
Większość respondentów (58,1%) negatywnie oceniła dostępność placówek ochrony zdrowia w mieście. Prawie 20,0% z nich uznało ją za wystarczającą, blisko 10,0% za dobrą, a 3,2% za bardzo dobrą. Natomiast 9,7% badanych nie miało w tej sprawie zdania.

Do lekarzy, których w mieście brakuje bądź do których trudno się dostać, ankietowani zaliczali najczęściej: kardiologa, ortopedę, chirurga, diabetologa, okulistę, onkologa, dermatologa, neurologa, stomatologa i pediatrę.

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w mieście?

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w mieście?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

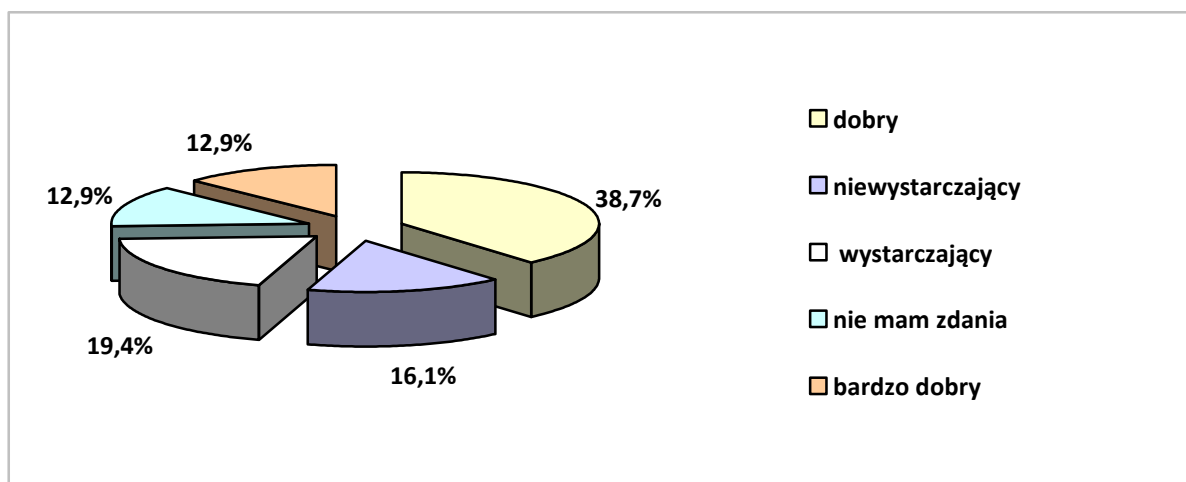
Największy odsetek respondentów (odpowiednio 58,1% i 29,0%) stwierdził, że dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych w mieście jest dobry. Za wystarczający uznało go odpowiednio 16,1% i 25,8%, a za bardzo dobry po 3,2% badanych. Negatywnie dostępność placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych w mieście oceniło odpowiednio 12,9% i 22,6 ankietowanych. Zdania w tej sprawie nie miało odpowiednio 9,7% i 19,4% respondentów.

Wskazując instytucje, których w mieście brakuje bądź do których dostęp jest ograniczony, badani wymieniali szkoły ponadgimnazjalne, szkołę wyższą, nowoczesną bibliotekę, teatr, filharmonię, DPS, dom dla samotnych matek i placówki terapeutyczne.

Jeśli chodzi o opinię mieszkańców na temat dostępności obiektów sportowo-rekreacyjnych, to 38,7% respondentów dobrze oceniło dostęp do obiektów sportowo-

rekreacyjnych w mieście, a 19,4% przyznało, że jest on wystarczający. 16,1% badanych uznało jednak, że jest on niewystarczający, a bardzo dobrą opinię w tej sprawie przedstawiło 12,9% ankietowanych. Zdania na ten temat nie miało 12,9% respondentów.

Wykres 6. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w mieście?

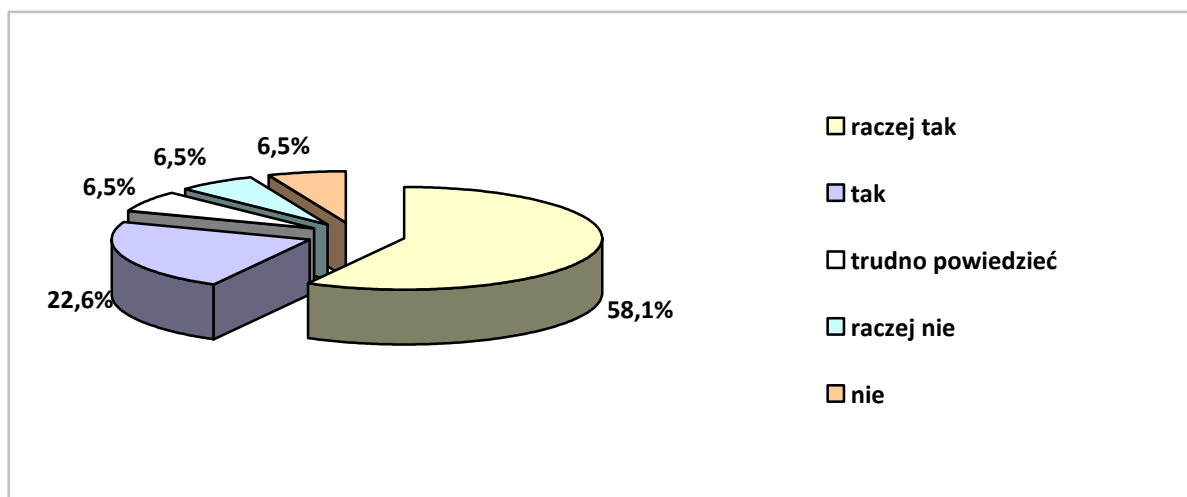

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Mieszkańcy dostrzegli jednocześnie sporo deficytów w infrastrukturze sportowo-rekreacyjnej. Wśród nich najczęściej wymieniali niedostatek takich obiektów, jak: basen, boiska, hale sportowe, place zabaw, siłownie, skateparki, ogrody jordanowskie, ogólnodostępne kluby sportowe i korty tenisowe.

W badaniu ankietowym poruszono także kwestię poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Większość respondentów (w sumie 80,7%) stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się bezpiecznie. Odmienną opinię wyraziło 13% pytanych. Jednocześnie trudność w dokonaniu oceny poczucia własnego bezpieczeństwa miało 6,5% badanych. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 7. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestników badania zapytano również o podmioty mogące przyczynić się do zniwelowania problemów społecznych w mieście. Wśród instytucji i organizacji działających w mieście, bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców badani najczęściej wskazywali: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Urząd Miejski, Caritas, stowarzyszenia i fundacje, Powiatowy Urząd Pracy, Sąd i kuratorów, Miejską Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły, przedszkola, parafie, placówki ochrony zdrowia i Policję.

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Analizie sytuacji dziecka i rodziny w mieście posłużyły również badania ankietowe przeprowadzone w funkcjonujących na jego terenie placówkach oświatowych. Pomogły one zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów m.in. pod kątem występowania negatywnych zachowań i zjawisk o charakterze patologicznym, nadto pozwoliły uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 5 ankiet przekazanych z następujących placówek oświatowych: Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Żołnierza WOP, Miejskie Gimnazjum im. St. Dulewicza, Zespół Szkół Społecznych im. Lotników Morskich Społecznego Towarzystwa Oświatowego, Zespół Szkół im. Stefana Żeromskiego, Zespół Szkół Morskich.

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, że wszystkie placówki zatrudniają pedagoga oraz zapewniają opiekę pielęgniarską, 3 placówki korzystają z usług logopedy, a 1 oferuje pomoc psychologa. Dożywianie uczniów prowadzone jest w Zespole Szkół Społecznych oraz w Szkole

Podstawowej Nr 3. Wszystkie szkoły zapewniają uczniom dostęp do Internetu i dają możliwość korzystania z sali gimnastycznej, a 2 zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych. W wymienionych wyżej placówkach nie ma klas integracyjnych.

Wszystkie placówki zapewniają dzieciom i młodzieży nauczanie indywidualne. Jednocześnie prowadzone są zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich najczęściej organizowane są: zajęcia wyrównawcze (5 placówek), korekcyjno-kompensacyjne i psychoterapeutyczne (4), logopedyczne (3), socjoterapeutyczne i psychoterapeutyczne (1).

We wszystkich szkołach proponuje się uczniom zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać różnorodnych tematycznie kół zainteresowań (m.in. koła przedmiotowe, przyrodnicze, językowe, komputerowe, artystyczne, sportowe, żeglarskie, motorowodne). Szkoły prowadzą zajęcia przygotowujące uczniów do egzaminów, a także zajęcia w ramach integracji sensorycznej i biofeedbacku. Przy niektórych szkołach funkcjonują drużyny harcerskie oraz wolontariat.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny. W odpowiedzi na pytanie otwarte, badani wskazywali głównie na bezrobocie, najczęściej powodujące znaczne pogorszenie sytuacji materialnej, niejednokrotnie prowadzące do ubóstwa i uniemożliwiające prawidłowe realizowanie życiowych planów. Wymieniano także problemy wychowawcze związane z sytuacją w środowisku domowym (konflikty w rodzinie, rozwody, alkoholizm, przemoc). Podnoszono kwestię emigracji zarobkowej rodziców, która generuje problemy tzw. eurosieroctwa. Według niektórych ankietowanych rodzice poświęcają dzieciom zbyt mało czasu i uwagi, co powoduje utratę więzi rodzinnych i osłabia zdolności wychowawcze rodziców.

Zapytani o patologiczne zjawiska i negatywne zachowania obserwowane w społeczności uczniowskiej, ankietowani stwierdzali ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje w tej kwestii zawiera poniższa tabela.

Tabela 20. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2015/2016

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	występowanie		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	3	154	2

sięganie po alkohol	3	27	2
sięganie po narkotyki	1	10	4
niszczenie mienia szkolnego	2	12	3
kradzieże na terenie szkoły	2	6	3
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	3	18	2
udział w grupach negatywnych	1	7	4
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	5	37	0
autoagresja	4	8	1
ucieczki z domu	0	0	0
przestępczość ujawniona	2	5	3
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	3	17	2

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych miasta.

Wśród odnotowanych zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w środowisku szkolnym dzieci i młodzieży najczęściej było przypadków palenia papierosów, a w następnej kolejności agresji i przemocy w grupie rówieśniczej. Większość ankietowanych miała trudności z odpowiedzią na pytanie, czy w ostatnich trzech latach odnotowuje się wzrost liczby negatywnych zachowań, pozostali udzielili odpowiedzi przeczącej.

Kolejne pytanie dotyczyło patologii i dysfunkcji w rodzinach uczniów. Szczegóły zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 21. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2015/2016

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	30
zaniedbanie	22
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	10
przemoc w rodzinie	9
wykorzystywanie seksualne dzieci	0
przestępczość	2

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych miasta

Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów stwierdzano przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zaniedbania, uzależnienia oraz przemoc w rodzinie. W odczuciu większości respondentów w ostatnich trzech latach nie przybyło zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji w rodzinach uczniów.

Działania profilaktyczne adresowane do uczniów podejmowane na terenie szkoły

W ankietowanych placówkach podejmowane były różnorodne działania profilaktyczne odnoszące się w szczególności do zjawiska agresji i przemocy wśród uczniów. Najczęściej wymieniano: pogadanki prowadzone przez pedagogów, kuratora i policjantów, wykłady na temat szkodliwości dopalaczy i używek. Szkoły realizują własne corocznie przygotowywane programy profilaktyczne oraz korzystają z już istniejących, np. „Trzymaj formę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Nie pal przy mnie, proszę”, „Porozmawiajmy o zdrowiu”, organizowane są zajęcia socjoterapeutyczne.

Problemy dosięgające rodzin uczniów

Wśród problemów, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają rodzin uczniów pedagodzy wymienili: bezradność opiekuńczo-wychowawczą, rozpad rodzin, zbyt małą ilość czasu poświęcanego dzieciom, biedę i brak pracy oraz wyjazdy rodziców powodujące zjawisko „eurosieroctwa”.

Najpilniejsze do zaspokojenia potrzeby uczniów

W kwestionariuszu ankiety skierowanym do pedagogów znalazło się pytanie o najpilniejsze do zaspokojenia potrzeby uczniów. Wśród odpowiedzi pojawiała się potrzeba zapewnienia poczucia bezpieczeństwa, akceptacji i własnej wartości. Za nie mniej ważne uznano wskazywanie właściwych postaw i wzorców zachowania, a także przekazanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Zgłoszono również potrzebę zapewnienia poradnictwa psychologicznego oraz rozszerzenia oferty zajęć pozalekcyjnych i lepszej organizacji czasu wolnego. Podkreślano konieczność zapewnienia pomocy materialnej dzieciom z rodzin ubogich.

Współpraca z instytucjami i organizacjami

Przedstawiciele wszystkich badanych placówek stwierdzili, że współpraca z instytucjami i organizacjami jest zadowalająca. Do podmiotów tych zaliczyli: Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Sąd Rodzinny, Policję, Straż Graniczną, Straż Miejską, Ratownictwo Morskie, Straż Pożarną, placówki ochrony zdrowia, szkoły, parafie oraz organizacje pozarządowe.

Współpraca z rodzicami uczniów

Przedstawiciele ankietowanych placówek na ogół uznali współpracę z rodzicami uczniów za zadowalającą. Rodzice mają bieżący wgląd w sytuację swoich dzieci dzięki systematycznym zebraniom, okresowo biorą udział w grupowych spotkaniach z wychowawcami oraz spotkaniach indywidualnych (z wychowawcami, pedagogiem szkolnym lub dyrektorem). Są też spotkania ze specjalistami, które mają na celu edukowanie rodziców i informowanie ich o bieżących zagrożeniach, trendach wśród dzieci i młodzieży, objawach niepokojących oraz możliwościach szukania pomocy. Rodzice włączają się również w działania realizowane na terenie szkół, poprzez pomoc w organizacji imprez świątecznych i okolicznościowych, festynów szkolnych, akademii, wycieczek.

Problemy rodzin uczniów w zakresie dysfunkcji, uzależnień i przemocy w rodzinie

Według wypowiadających się za pośrednictwem ankiety pedagogów, aby w pełni rozpoznać problemy rodzin uczniów należy oprzeć się na cyklicznych badaniach ankietowych, pogłębić diagnozę środowiska uczniów, dobrze zorganizować współpracę instytucji pomocowych, szkoły i Policji oraz ściśle współpracować z rodzicami.

2.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza obejmuje następujące obszary: **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; kapitał społeczny i ludzki.**

RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zapewnianie rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego rodzinom wymagającym tej formy wsparcia • funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (jak np. świetlice środowiskowe) na terenie miasta • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę w żłobkach • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną • rozbudowana sieć placówek opiekuńczych i edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak analiz dotyczących potrzeb osób samotnie wychowujących dziecko • niewystarczająca liczba akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie • brak mieszkań chronionych • ograniczona działalność organizacji pozarządowych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • niedostateczne działania profilaktyczne w zakresie przemocy w rodzinie • brak specjalistów pomagających ofiarom przemocy w rodzinie (terapeuty rodzinnego).

<ul style="list-style-type: none"> oferowanie uczniom zajęć pozalekcyjnych przez placówki oświatowe wychodzenie przez instytucje miejskie do dzieci i młodzieży z ofertą spędzania czasu wolnego możliwość skorzystania z oferty organizacji pozarządowych przez rodziny, dzieci i młodzież propagowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży prowadzenie poradnictwa i podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie działanie Zespołu Interdyscyplinarnego kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dostęp do informacji o możliwościach uzyskania wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> możliwość skorzystania z ofert placówek wsparcia dziennego (jak np. świetlice środowiskowe) przez potrzebujące wsparcia dzieci i młodzież dostosowana do potrzeb mieszkańców oferta opieki przedszkolnej sytuacja finansowa miasta pozwalająca na utrzymanie i rozwój bazy dydaktycznej szkół angażowanie się dzieci i młodzieży w wolontariat zmniejszenie społecznego przyzwolenia na stosowanie przemocy w rodzinie dobrze funkcjonujący Zespół Interdyscyplinarny pozyskiwanie środków zewnętrznych. 	<ul style="list-style-type: none"> nasilanie się problemów rzutujących na prawidłowe funkcjonowanie rodzin wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych niewystarczający zakres wsparcia asystentów rodziny i poradnictwa specjalistycznego niedostosowana do potrzeb mieszkańców oferta opieki nad dziećmi do lat trzech wzrastająca liczba rodzin zgłaszających zapotrzebowanie na wsparcie ze strony organizacji pozarządowych zwiększająca się liczba osób w stosunku, do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych napływ rodzin dysfunkcyjnych z terenu gminy Darłowo

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> inicjowanie w mieście przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia działania samorządu na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego diagnozowanie problemu spożywania alkoholu i narkotyków przez nieletnich zapewnianie dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom z miasta dotkniętym problemami uzależnień funkcjonowanie grup i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych dobrze przygotowana kadra do pracy 	<ul style="list-style-type: none"> brak aktualnej diagnozy problemu spożywania alkoholu i stosowania narkotyków niewystarczająca współpraca instytucji zajmujących się problemami uzależnień nieuczestniczenie w projektach dot. zdrowia, używek i przemocy niewystarczający monitoring

<ul style="list-style-type: none"> z osobami uzależnionymi • działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne w obszarze uzależnień prowadzone wśród dzieci i młodzieży • sektor pozarządowy zainteresowany prowadzeniem działalności w zakresie problemów uzależnień • programy profilaktyczno-edukacyjne poświęcone przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym prowadzone w placówkach oświatowych miasta • podejmowanie przez samorząd inicjatyw mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa w mieście, w tym bezpieczeństwa na drodze. • rozwój urbanistyczny miasta. 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrastające zainteresowanie zdrowym trybem życia wśród mieszkańców miasta • poprawa stanu środowiska naturalnego w mieście • wystarczająca liczebność i fachowość kadr pracujących w mieście z osobami uzależnionymi • wzrost poziomu bezpieczeństwa mieszkańców miasta, w tym bezpieczeństwa na drodze • rozbudowanie monitoringu • zwiększenie dostępu do placówek wsparcia dla uzależnionych 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastające zapotrzebowanie rodzin dotkniętych problemami uzależnień na pomoc psychospołeczną i prawną • nierozpoznane efekty działań terapeutycznych i rehabilitacyjnych podejmowanych w mieście w obszarze uzależnień • wzrost liczby uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • zapotrzebowanie na działalność organizacji pozarządowych w zakresie problemów uzależnień • wzrastające zagrożenie przestępczością nieletnich • brak lekarzy specjalistów i rehabilitantów w ramach NFZ • przyzwolenie na stosowanie używek, zarówno przez dorosłych, jak i nieletnich.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zachęcanie mieszkańców przez samorząd miasta do podejmowania inicjatyw lokalnych • popularyzowanie na terenie miasta informacji o działalności lokalnych organizacji pozarządowych • stwarzanie mieszkańcom możliwości zaspokojenia potrzeb w zakresie kultury, sportu i rekreacji • dostatecznie rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej w mieście • możliwość podnoszenia kwalifikacji przez pracowników pomocy społecznej • realizowanie w mieście przedsięwzięć umożliwiających mieszkańcom korzystanie z oferty uczenia się przez całe życie • prowadzenie przez organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> • brak środowiskowego domu samopomocy oraz dziennego domu pobytu dla osób starszych • migracje i napływ ludności z gmin ościennych • niski poziom zaangażowania społecznego mieszkańców.

<p>działań na rzecz łagodzenia i rozwiązywania problemów społecznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • włączanie się w działania na rzecz łagodzenia i rozwiązywania problemów społecznych przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych • prężnie działający wolontariat • duża aktywność rad osiedlowych, animatorów społecznych, a także seniorów 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców miasta • zainteresowanie mieszkańców podejmowaniem inicjatyw lokalnych • zwiększające się zainteresowanie mieszkańców działalnością organizacji pozarządowych • posiadanie przez miasto możliwości pozwalających na poszerzenie i podnoszenie atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • niewzrastająca liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • zapewnienie dorosłym mieszkańcom miasta możliwości uzupełniania i podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych • wpływ działalności organizacji pozarządowych na łagodzenie problemów społecznych • wpływ działalności przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych na łagodzenie problemów społecznych • wykazywanie zainteresowania mieszkańców miasta różnymi formami działalności wolontarystycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostateczna aktywność społeczna mieszkańców • zapotrzebowanie na poszerzenie sieci placówek pomocy społecznej • niewystarczające nakłady na rozwój kwalifikacji kadr pomocowych • brak w zasobach miasta lokali na placówki pomocy społecznej

DODATKOWE WSKAZANIA	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • budowa mieszkań socjalnych • wielokierunkowy rozwój miasta • pozyskiwanie środków zewnętrznych 	<ul style="list-style-type: none"> • napływ ludności z gmin ościennych, w tym rodzin dysfunkcyjnych
szanse	zagrożenia
	<ul style="list-style-type: none"> • starzenie się społeczeństwa i wynikająca z tego konieczność zwiększenia liczby pracowników społecznych świadczących usługi w zakresie opieki nad osobami niepełnosprawnymi i starszymi.

2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Przystępując do opracowania Programu Wspierania Rodziny w Mieście Darłowo na lata 2017-2019, poproszono przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji założeń poprzednio opracowanego dokumentu o ocenę stopnia jego wdrożenia. Wykorzystując pięciopunktową skalę ocen, skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjęto ocenę ogólną na poziomie 3, co wskazuje na częściowe wdrożenie założeń programowych.

Uzasadniając tę ocenę, wskazano trudności, jakie napotkano w realizacji założeń programowych oraz osiągnięcia, jakie odnotowano, a dodatkowo określono przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania.

Trudności i ograniczenia w realizacji programu

- niewystarczający zakres poradnictwa specjalistycznego, szczególnie terapii rodzinnej
- brak rodzin wspierających
- niezaspokojenie potrzeb w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3
- utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej i rehabilitacji w ramach NFZ

Osiągnięcia w realizacji programu

- prężnie działający wolontariat w ramach Darłowskiego Centrum Wolontariatu
- rozwój infrastruktury komunalnej
- wyższy poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców
- wzrost bezpieczeństwa socjalnego rodzin
- wsparcie asystentów rodziny dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu

- zapewnienie odpowiadającej potrzebom liczby terapeutów rodzinnych i terapeutów uzależnień
- ułatwienie mieszkańcom dostępu do specjalistycznej opieki medycznej i rehabilitacji w ramach NFZ

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania

Należy kontynuować działania służące realizacji celów i założeń uprzednio przyjętego programu.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów programu, które zostały zrealizowane

- „Szkoła bez Przemocy” – program realizowany przez Szkołę Podstawową nr 3 w Darłowie. Cel: przeciwdziałanie przemocy, dostarczanie wsparcia i narzędzi do zwalczania zjawiska przemocy; program skierowany do uczniów klas I-VI.
- „Darłowski Klub HDK w Darłowie” – program realizowany przez Klub Honorowego Dawstwa Krwi mający siedzibę w Zespole Szkół im. Stefana Żeromskiego. Cel: propagowanie w mieście idei krwiodawstwa i krwiolecznictwa, zdrowego trybu życia itp.

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Uzyskane wyniki diagnozy problemów rodzin i dzieci na terenie miasta, opartej na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych, analizie SWOT, jak również wnioski płynące z oceny realizacji założeń poprzednio realizowanego Programu pozwoliły na opracowanie założeń Programu Wspierania Rodziny w Mieście Darłowo na lata 2017-2019. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów dotyczących rodzin i dzieci w mieście występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w Mieście Darłowo na lata 2017-2019 jest następujący:

Podniesienie efektywności i skuteczności udzielanego wsparcia rodzinom i dzieciom, poprawa kondycji rodzin zamieszkujących w mieście.

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: Podniesienie jakości funkcjonowania rodzin.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie dysfunkcji, warunków życia oraz potrzeb rodzin zamieszkujących w mieście.	2017-2019	UM RM MOPS MKRPA ZI placówki oświatowe Policja placówki ochrony zdrowia	- liczba rodzin korzystających z pomocy z uwzględnieniem przyczyn - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym, terapią i mediacją	- zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednio wczesne zapobieganie pojawiającym się problemom - poprawa sytuacji rodzin
Upowszechnianie wśród członków rodzin dotkniętych bezrobociem ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych, stażach i zatrudnieniu socjalnym.	2017-2019	MOPS UM PUP NGOs lokalne media	- liczba osób bezrobotnych w mieście, - liczba ofert, - liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia	- aktywizowanie członków rodzin dotkniętych bezrobociem do zmiany swojej sytuacji życiowej - zmniejszenie poziomu bezrobocia w mieście - poprawa funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej
Udzielanie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wsparcia	2017-2019	MOPS UM	- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin

finansowego rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej oraz w postaci świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych.			- liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych,	
Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	2017-2019	MOPS UM placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs	- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem, - liczba i rodzaj podjętych działań	- wyrównywanie szans edukacyjnych - przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich
Promowanie w mieście wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	2017-2019	MOPS UM placówki oświatowe placówki kultury świetlice NGOs PPP lokalne media	- liczba zorganizowanych przedsięwzięć promujących prawidłowo funkcjonującą rodzinę - liczba uczestników podjętych akcji o charakterze edukacyjno-wychowawczym	- zwiększenie kompetencji rodzinnych - zmiana pokutujących stereotypów na temat ról, jakie mają do spełnienia członkowie rodziny, - poprawa i umocnienie wizerunku rodziny
Zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego i prawnego), terapii	2017-2019	MOPS UM PCPR	- liczba osób i rodzin objętych wsparciem, - liczba udzielonych porad z uwzględnieniem ich	- poszerzenie możliwości i poprawa skuteczności wsparcia oferowanego rodzinom - poprawa

rodzinnej i mediacji.			charakteru	funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia
Ustanawianie w przypadku wystąpienia takiej potrzeby rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń.	2017-2019	MOPS PCPR	- liczba rodzin wspierających oraz liczba rodzin przez nie wspieranych	- poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Realizowanie środowiskowych programów profilaktycznych służących przeciwdziałaniu i zapobieganiu problemom rodzin.	2017-2019	MOPS placówki oświatowe	- liczba i rodzaj programów profilaktycznych służących przeciwdziałaniu i zapobieganiu problemom rodzin - liczba uczestników	- zmiana świadomości społecznej - poprawa funkcjonowania rodzin
Wzmacnianie więzi rodzinnych m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.	2017-2019	UM RM MOPS placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs media lokalne Kościoł	- liczba imprez - liczba uczestników	- wzmocnienie więzi rodzinnych - budowa dialogu międzypokoleniowego - integrowanie społeczności lokalnej
Promowanie	2017-2019	UM	- liczba i rodzaj	- wzmocnienie więzi

w społeczności lokalnej aktywnych postaw wobec potrzeby wspierania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.		RM MKRPA MOPS placówki oświatowe NGOs media lokalne Kościoł	podjętych akcji	społecznych - wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności lokalnej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym
--	--	---	-----------------	--

CEL OPERACYJNY 2.: Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Podnoszenie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, doskonalenie kadr nauczycielskich, doposażanie szkół w niezbędny sprzęt i pomoce dydaktyczne.	2017-2019	UM placówki oświatowe PPP	- liczba zorganizowanych szkoleń i kursów - liczba uczestników - liczba i rodzaj pozyskanego sprzętu na wyposażenie szkół	- podwyższenie kwalifikacji kadr pedagogicznych - osiągnięcie lepszych efektów kształcenia - podniesienie poziomu wiedzy uczniów szkół na terenie miasta
Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w mieście oraz opiekę dla dzieci do lat 3.	2017-2019	UM RM MOPS	- liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, - liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym	- poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi
Wspieranie osób samotnie wychowujących dzieci.	2017-2019	UM MOPS placówki oświatowe	- liczba rodzin niepełnych na terenie miasta objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - rodzaj podejmowanych działań mających na	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób samotnie wychowujących dzieci - podniesienie jakości życia i komfortu osób

			celu wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci	<p>samotnie wychowujących dzieci</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących
Wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej w szkołach na terenie miasta.	2017-2019	UM RM placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży - kształtowanie prawidłowych postaw życiowych
Zapewnienia uczniom pomocy specjalistów, jak pedagog, logopeda, psycholog w szkołach na terenie miasta.	2017-2018	UM RM placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> - liczba szkół w których dzieci mogą korzystać z pomocy specjalistów - liczba uczniów objętych pomocą 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie skuteczności wsparcia, z którego mogą skorzystać uczniowie i rodzice
Prowadzenie nauczania indywidualnego dla uczniów niepełnosprawnych.	2017-2019	UM placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczniów - liczba godzin 	<ul style="list-style-type: none"> - wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Realizowanie programów profilaktycznych, wspierających wychowanie	2017-2019	placówki oświatowe MKRPA MOPS	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj programów profilaktycznych 	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie prawidłowych postaw życiowych

dzieci i młodzieży.		PPP Policja	- liczba uczestników	- eliminowanie niekorzystnych zjawisk mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży
Rozszerzenie oferty organizowanych w placówkach oświatowych zajęć pozalekcyjnych.	2017-2019	UM placówki oświatowe	- liczba i rodzaj programów profilaktycznych służących przeciwdziałaniu i zapobieganiu problemom rodzin - liczba uczestników	- podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży - poprawa atrakcyjności oferty edukacyjnej
Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2017-2019	UM RM placówki oświatowe NGOs MOPS	- liczba uczniów - liczba i rodzaj nagród i wyróżnień	- motywowanie do zdobywania wiedzy - stwarzanie warunków do rozwoju zainteresowań - wzmocnienie wizerunku lokalnej oświaty i samorządu lokalnego
Wzbogacanie oferty zajęć pozaszkolnych, w tym kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych.	2017-2019	placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowe NGOs	- liczba i rodzaj podjętych działań	- poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej - poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży
Realizowanie projektów na rzecz dzieci i młodzieży współfinansowanych	2017-2019	placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowe	- liczba i rodzaj zrealizowanych projektów	- poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży

z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.		MOPS NGOs		- stwarzanie warunków do rozwoju zainteresowań -
Popularyzowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży.	2017-2019	placówki oświatowe MOPS placówki kultury NGOs	- liczba i rodzaj zrealizowanych działań - liczba wolontariuszy	- wzmacnianie kompetencji społecznych - wzmacnianie solidarności społecznej - kształtowanie właściwych postaw dzieci i młodzieży - poprawa funkcjonowania osób i grup, na rzecz których podejmowany jest wolontariat

CEL OPERACYJNY 3.: Zapewnienie rodzinom i dzieciom bezpieczeństwa zdrowotnego i publicznego.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.	2017-2019	placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego jednostki sportowo-rekreacyjne placówki kultury świetlice MOPS placówki ochrony zdrowia PPP	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży

		PSSE NGOs		
Przeprowadzanie badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.	2017-2019	UM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych badań - liczba dzieci i młodzieży objętych badaniami stanu zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie wiedzy na temat kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży - uzyskanie możliwości szybszego reagowania na zagrożenie mające wpływ na stan zdrowia
Podjęcie działań w celu poprawy dostępu dzieci i młodzieży do bezpłatnej opieki pielęgniarskiej i stomatologicznej w przedszkolach i szkołach.	2017-2019	UM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podejmowanych działań - liczba dzieci objętych opieką 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Organizowanie bezpłatnych badań specjalistycznych dla mieszkańców miasta.	2017-2019	UM placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj zorganizowanych badań - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - uzyskanie możliwości szybszego reagowania na zagrożenia mające wpływ na stan zdrowia
Podjęcie działań mających na celu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i zapobieganie jej skutkom.	2017-2019	ZI MKRPA MOPS placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Policja	<ul style="list-style-type: none"> - liczba procedur Niebieska Karta - liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą - poprawa komfortu funkcjonowania rodzin

		PCPR		
Realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień, przemocy w rodzinie oraz przestępczości.	2017-2019	placówki oświatowe MKRPA ZI MOPS Policja PPP	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zajęć - liczba uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie świadomości dzieci i młodzieży na temat wpływu uzależnień na zdrowie i życie człowieka - poszerzenie wiedzy o negatywnym wpływie przestępczości na życie społeczne - budzenie wrażliwości na kwestie agresji i przemocy - uczenie umiejętności zachowań w sytuacjach kryzysowych - budowa pozytywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej i w otoczeniu rodzinnym
Podejmowanie w mieście przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych uzależnieniom, przemocy w rodzinie oraz przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).	2017-2019	MKRPA MOPS ZI UM placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj działań - liczba i kategoria adresatów i uczestników objętych działaniami 	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społeczności lokalnej - kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży - pożądane zmiany

		Policja NGOs		wrażliwości społecznej i postaw życiowych - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
Podjęmowanie wśród rodziców działalności edukacyjno-informacyjnej w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży oraz przeciwdziałania patologiom.	2017-2019	placówki oświatowe Policja	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży - wzrost świadomości rodziców na temat zagrożeń
Współpraca z Policją w zakresie monitorowania i patrołowania obszarów miasta, w których mogą się kumulować zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży.	2017-2019	UM RM Policja	- liczba podjętych działań - liczba podjętych interwencji	- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci - eliminowanie potencjalnych zagrożeń mających wpływ na jakość życia mieszkańców miasta - wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców
Zapewnienie rodzinom, dzieciom i młodzieży bezpieczeństwa na drodze poprzez realizację odpowiednich inwestycji w infrastrukturze drogowej.	2017-2019	UM RM	- liczba zrealizowanych inwestycji drogowych	- poprawa bezpieczeństwa rodzin i dzieci - podniesienie komfortu życia mieszkańców

CEL OPERACYJNY 4.: Integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodzin.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Doskonalenie metod pracy socjalnej z rodziną oraz jej rozszerzanie poprzez udział w szkoleniach.	2017-2019	MOPS PCPR ROPS	<ul style="list-style-type: none">- liczba i rodzaj odbytych szkoleń- liczba uczestników- liczba rodzin objętych wsparciem	<ul style="list-style-type: none">- podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej pomocy społecznej- podwyższenie skuteczności świadczonej pomocy- osiągnięcie zamierzonych zmian w funkcjonowaniu rodziny
Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z rodziną w tym przede wszystkim asystenta rodziny.	2017-2019	MOPS	<ul style="list-style-type: none">- liczba i rodzaj odbytych szkoleń- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	<ul style="list-style-type: none">- podwyższenie poziomu wiedzy- poprawa funkcjonowania rodzin objętych wsparciem
Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w mieście poprzez zacieśnianie współpracy jednostek organizacyjnych miasta, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych i Kościoła.	2017-2019	UM RM MOPS MKRPA ZI placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury jednostki rekreacyjno-sportowe placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none">- liczba i rodzaj podjętych działań- liczba spotkań przedstawicieli poszczególnych podmiotów	<ul style="list-style-type: none">- poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci w mieście- zapobieganie marginalizowaniu i wykluczeniu społecznemu rodzin- pobudzanie aktywności społecznej- skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach

		światlice NGOs Kościoł		<p>przeżywających trudności</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach dotkniętych problemami - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin - wzmacnianie potencjału rodzin
Rozwijanie współpracy z Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.	2017-2019	UM RM MOPS ZI MKRPA placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Prokuratura Sąd Rejonowy Policja PCPR PPP	- rodzaj i liczba podjętych działań	<ul style="list-style-type: none"> - poprawy efektywności wsparcia rodzin i dzieci z terenu miasta - szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu miasta
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2017-2019	UM podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI	<ul style="list-style-type: none"> - liczba spotkań ZI - liczba grup roboczych - liczba procedur Niebieska Karta 	<ul style="list-style-type: none"> - przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie - poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą

Legenda

UM – Urząd Miejski

RM – Rada Miejska

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

3.3. PROJEKTY

Prezentowany poniżej projekt powstał w trakcie prac nad Programem Wspierania Rodziny i został zaplanowany do realizacji w ramach Programu.

Projekt: „Reaguj Nie milcz”

Wnioskodawca projektu:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie

Miejska Świetlica Środowiskowa „Bezpieczna Przystań”

Cel główny projektu:

Udzielenie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie.

Miejsce realizacji projektu:

Miejska Świetlica Środowiskowa „Bezpieczna Przystań” w Darłowie, ul. Franciszkańska 2, 26-150 Darłowo.

Beneficjenci projektu:

Dzieci i młodzież w wieku od 7 do 15 lat ze świetlicy i darłowskich placówek oświatowych.

Partnerzy w realizacji projektu:

Szkoła Podstawowa nr 3 w Darłowie

Gimnazjum Miejskie w Darłowie

Czas realizacji projektu:

Lipiec-grudzień 2018.

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordynatorem programu będzie Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Urząd Miejski, Rada Miejska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, placówki opieki nad małymi dziećmi, placówki wychowania przedszkolnego, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sławnie/ Filia w Darłowie, Powiatowy Urząd Pracy w Sławnie, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, świetlice, Kościoły i społeczność lokalna.

4.2. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania działań wyznaczonych w Programie będą: budżet samorządowy (miejski, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, środki organizacji pozarządowych, środki pozyskane od sponsorów indywidualnych.

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoringiem i ewaluacją programu zajmować się będzie Zespół Monitorujący powołany zarządzeniem Burmistrza, wykorzystując informacje oraz dane ze sprawozdań dostępnych na poziomie miasta, uzyskiwane od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Badanie efektywności wdrożenia programu realizowane będzie w dwóch fazach – na początku i na końcu danego roku kalendarzowego w okresie obowiązywania programu. Zebrane w ten sposób informacje zostaną włączone do rocznego sprawozdania z realizacji programu, a następnie zostaną wykorzystane do opracowania do raportu podsumowującego

cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość. Ewaluacji programu będzie dokonywał Zespół Monitorujący.

Sprawozdania roczne z realizacji Programu przygotowuje Koordynator programu – Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Kierownik MOPS-u przedstawia je Burmistrzowi i Radzie Miejskiej do końca marca danego roku kalendarzowego wraz z rocznym sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2014-2016	9
Tabela 2. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2014-2016	10
Tabela 3. Zasoby mieszkaniowe będące w posiadaniu miasta w latach 2014-2016	10
Tabela 4. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2014-2016	10
Tabela 5. Bezrobotni w mieście i ich udział w liczbie ludności miasta w wieku produkcyjnym w latach 2014-2016	11
Tabela 6. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2014-2016	11
Tabela 7. Środki finansowe wydatkowane przez MOPS na pomoc mieszkańcom miasta w latach 2014-2016	13
Tabela 8. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w latach 2014-2016	13
Tabela 9. Wybrane powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2014-2016.....	14
Tabela 10. Rodzaje wsparcia udzielanego przez MOPS w Darłowie w latach 2014-2016.....	15
Tabela 11. Świadczenia rodzinne przyznane w mieście w latach 2014-2016.....	15
Tabela 12. Świadczenia alimentacyjne przyznane w mieście w latach 2014-2016	17
Tabela 13. Asystenci rodziny w latach 2014-2016	18
Tabela 14. Karta Dużej Rodziny w latach 2014-2016	19
Tabela 15. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście w latach 2014-2016.....	20
Tabela 16. Parafie rzymskokatolickie w Darłowie w latach 2014-2016.....	22
Tabela 17. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców miasta w zakresie pieczy zastępczej w latach 2014-2016	23
Tabela 18. Jednostki wsparcia spoza miasta, z których w 2016 r. korzystali mieszkańcy Darłowa.....	23
Tabela 19. Działalność Powiatowego Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności w odniesieniu do mieszkańców powiatu w latach 2014-2016.....	24
Tabela 20. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2015/2016	30
Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców miasta	25
Wykres 2. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w mieście jest najbardziej niezadowolająca.....	25
Wykres 3. Jaki jest dostęp do placówek ochrony zdrowia w mieście?	26
Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w mieście?.....	27
Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w mieście?.....	27
Wykres 6. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w mieście?.....	28
Wykres 7. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?.....	28